

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: esütőrőkön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyiltér sora 40 fillér.

A „Közérdek” eredeti táviratai.

A miniszterelnökség sajtóosztályától.

A trónörökös a harcztéren.

Budapest, szeptember 11.

Az elmúlt éjjel jelentik a főhadiszállásról, hogy a tegnapi harc folyamán **Frigyes kir. herceg** a hadsereg főparancsnoka vezérkari főnökével **Conrad báró** gyalogsági tábornokkal, továbbá **Károly Ferencz József kir. herceg trónörökös is a csata-téren időzött.** A haditudósítók jelentése szerint **az ifju trónörökös, aki tegnap átesett a tűzkeresztségen, jelenlétével nagy-szerű érzéseket öntött a támadó csapatainkra.**

Berlin, szeptember 11.

Joachim porosz herceget tegnap egy schrapnellövés megsebesítette, a golyó jobb felső czombján furódott át, de csontot nem ért. A herceg mint parancsörtszt teljesített szolgálatot a csatavonalban. A sebesült herceget a legközelebb levő helyőrségi kórházba szállították.

Budapest, szeptember 11.

A román kulturiliga körlevelet intézett vidéki fiókjaihoz, a melyben kéri őket hassanak oda, hogy az egész román közönség hiven kövesse a király által megállapított irányt, mert minden elhajlás e jól megfontolt iránytól Romániára nézve végzetessé válhatnak. A nagyszabású érsek hivatalos lapja a Telegraful Román közli a körlevelet és hozzáfűzi azt, hogy a lépése a kulturiliganak, a mely a legnemzetibb irányú képviselő Romániában és az erdélyi románokkal szoros összeköttetésben áll, nagy jelentőséggel bír és czáfolata az állítólagos ruszofil áramlatnak, a melyet sokan Romániának tulajdonítanak.

Berlin szeptember 11.

A német hadsereg már bevonult a Szajna mellett fekvő Troyesba.

A hadügyminiszter az egyetemi ifjusághoz!

Budapest, szeptember 12.

Krobatin hadügyminiszter felhívást intézett a Monarchia főisko-

lainak ifjuságához, hogy vegyék ki részüket a mai súlyos idők hazafias kötelezettségeiből és jelentkezzenek minél számosabban önkéntes katonai szolgálatra.

E felhívást a budapesti egyetem rektora Lenhossék egyetemi tanár a következő lelkes szavakkal hozza az egyetemi ifjuság tudomására:

Kedves Fiaim! Nagy idők, nagy czélok nagy áldozatokat követelnek, lépjétek dicső őseink nyomába, akik számtalanszor tanujelét adták annak, hogy készek életüket és véréket feláldozni a királyért és hazáért.

A jelentkezések a budapesti kir. egyetem rektori hivatalában történnek.

Uj sorozás.

Budapest, szept. 11.

A főváros tanácsa hirderményt tesz közzé, melyben a honvédelmi miniszter rendelete alapján utasítja azokat a fővárosban tartózkodó népfelkelésre kötelezettek, akik az 1894, 1893. és 1892. évben születtek, tehát most 20, 21, illetve 22 évesek, hogy a kerületi előjáróságok által a házfelügyelők útján szeptember 12-én házanként és lakásonként szétosztandó népfelkelési igazolványi lap megfelelő rovatait huszonnégy óra alatt töltsék ki és a házfelügyelőnek adják át ezeket az igazolványi lapokat.

A déli harcztérről.

Budapest, szept. 11.

Az ország déli határán pár napja megkezdett csatározások még nem értek véget. Egyes szerb csapatok átlépték a határt, a mi természetszerűleg nyugtalanúságot okozott az illető határszéli vidékek lakossága körében. A hadműveletek mai stádiumában semmiféle részletes tudósítás nem adható. Hangsúlyozandó azonban, hogy az egész akciónak nagy jelentősége nincs és aggodalomra nincs semmi ok.

Csapatunk a Száva partját mindenütt megszállták. A szerbek betörési kísérletei teljesen sikertelenek. Az ország határvidékeit nem fenyegeti veszély.

Döntés előtt.

Hadisajtószállás, szeptember 7.

A háboru idegbetegei, akik ahhoz az oktalan teóriához mérik az eseményeket, hogy a győzelmes háborúnak egyetlen kedvezőtlen momentuma sem lehet, lemergi haderőnknek néhány kilométerrel történt visszavonulásán keseregnek. Pesszimizmusnak kétségtelenül legalább is annyi jogosultsága van, mint az optimista felfogásnak, de csak ott, ahol távollevő s egyáltalán nem mérlegelhető eseményekhez kapcsolódik. Az olyan helyzetkép azonban, amelyet adott körülmények, ismert hadállások és erőviszonyok alapján a térképre rajzolhatunk, nem türi meg a szubjektív vélekedés bizonytalan és elmosódó vonalait. Akik kedvezőtlen véleményükkel riasztanak, rosszul teszik. Helyzetünk az orosz harcztéren nem csak nem veszedelmes, hanem ellenkezőleg nagyon is kielégítő.

Rediger orosz generális szerint ugyan az orosz hadsereg hadilétszáma öt milliónál több, Blume német tábornok szerint meg éppen 7 $\frac{1}{2}$ millió: ez a borzalmas tömeg azonban nagyrészt széjjelforgácsolódik. A félmilliónyi kelet-ázsiai haderőt mozdulatlanúságra kárhoztatja az ottani helyzet; Szibériát, Kisáziát szintén nem üríthetik ki egészen. Jelentékeny haderőnek kell állani Románia határán, továbbá a bukovinai orosz határon. Hogy Németország mekkora orosz haderőt köt le: a keletporoszországi győzelmes csaták mutatják. Lublinnál Dankl seregével szemközt négy hadtest állott. A szétvert sereg mai hírek szerint erősítést kapott. Auffenberg a Hutsva és Wieprz között valószínűen három hadtesttel mérközött szerencsésen. Ezt bizonyosan nem lehet ugyan tudni, de a 200 ágyu, amennyit Auffenberg zsákmányolt, három hadtest egész tűzérségi felszerelésének felel meg, ha feltesszük, hogy néhány üteget mégis megmentettek az oroszok a borzalmas vereségből.

Ezek a hadtestek az európai birodalom belső nyugalmának biztosítására hivatott s így elmozdithatatlan Reichswehr-csapatokkal együtt az egész orosz hadsereg négyötödét teszik. Az ötödik ötöd rész, melyek ezek szerint Lemberg előtt hadakozik, minden, amit Oroszország ebben a pillanatban velünk szembeállítani képes. Az a körülmény, hogy a sebesültek és hadifoglyok között szibériaiak, kaukázusiak és tatárok is fölös számmal vannak,

szintén bizonyítja, hogy minden rendelkezésre álló erőt a Bug elé irányítottak.

Mindezek megfontolása és a térképre való pillantás meggyőzhet a felől, hogy a további események elé nyugalommal és bizalommal nézhetünk.

Bethlen Pál.

Aranyat — vasért.

Folytatólag következők voltak szívesek hozzámm küldeni: Farnos Olga 1 drb gyűrű, Farnos Ella 1 drb gyűrű, Magyar Ferencz 10 kor., Müller Jenő 10 frankos arany, Török Bertalané 1 karkötő, 1 nyakék, 1 láncz, 2 drb gyűrű, 2 zsu-zsu, Dobozy Piroška 1 darab gyűrű, Lázár István 1 drb. gyűrű, Lázár Istvánné 1 drb. gyűrű, Mohay Sándorné Gyulafehérvár 1 drb. nyakék, Lázár Emilné Gyulafehérvár 3 drb. gyűrű.

Sándor Jenőné ivén: özv. Wittuerneré 1 drb. gyűrű, Názuan Bertha 1 drb. gyűrű, Dezső László 1 drb. gyűrű, Dezső Nusi 1 drb. gyűrű, dr. Müller Jenőné 3 drb. arany pénz, 1 zsu-zsu 1 drb. termésarany, U. Kovács Józsefné 1 drb. 20 koronás arany, Domokos Zsigmondné 1 drb. gyűrű, Fenichel Lázárné 2 drb. gyűrű, Tangel József 1 drb. gyűrű, Tangel Józsefné 1 drb. gyűrű, 1 mellű, Tangel Annuska 1 drb. arany sziv, Uray Lászlóné 3 drb. arany gyűrű, 1 orrcsüptető, Borsik György 2 drb. gyűrű, Sándor Jenőné 1 drb. Ferencz József rendjel, Wittner Katinka 3 drb. gyűrű, 1 láncz, 1 kereszt, Naftali Czeccilia 1 arany óra, 1 drb. gyűrű, Reinbold Olivérné 25 korona, Reinbold Klótild 25 korona. Mindezen adományokért fogadják hálás köszönetemet

Szász Józsefné.

VÁRMEGYEI ÉLET.

A közigazgatási bizottság gyűlése.

Folyó hó 9-én Szász József főispán elnöke alatt a választott tagok közül jelen voltak: Zeyk Dániel, Zeyk Kálmán, dr. Márku Izidor, Török Bertalan, Gáspár János, dr. Müller Jenő.

Báró Bánffy Kázmír alispán jelentése szerint Gyulafehérvárt a csendőri szolgálat lett elrendelve, miután a legénység nagyrésztben katonai szolgálatra lett behíva. A vizaknai járásba a beteg főszolgabíró helyettesítésére dr. Száva Aurél szolgabíró lett kinevezve. — Bőjthe Benedek szolgabíró a verespataki, Keresztes N. Sándor aljegyző a marosújvári, dr. Tuzson László a balázsfalvi járásba lett rendelve a kormánybiztos főispán által, ki ifj. Szász Józsefet tb. szolgabíróvá, Mayer Ákóst közig. gyakoronokká nevezte ki és utóbbit a főispáni hivatalhoz osztotta be. — Dr. Inczedy-Joksmán Ödön főjegyző, dr. Enyedi J. gyakoronok kisebb ügyeket adtak elő. Dr. Jeney Elek jelenti, hogy az árvai ügyek rendben vannak.

Hegedűs Ferencz p. u. igazgató jelenti, hogy augusztusban 60'008 korona egyenes adó folyt be; ez évben összesen 516'988 korona, hátralék 2086'499 kor. 98 fillér. — Nehéz János kir. tanfelügyelő és Albert Iván kir. épít. hivatalfőnök, Székely Károly áll. főállatorvos tették meg jelentéseiket.

A mult hét eseményei.

Szept. 5. Hadvezetőségünk taktikai okból kiűrtette Lemberget szept. 3-án. — A szerbek Mitroviczánál, Jakovónál és Kupivonónál átkeltek a Száván, azt hitték a hamis kémjelekből, hogy ott nincs katonaság. A mieink átengedték a szerbeket és mikor már egészen átjöttek, hirtelen támadást intéztek ellenük. 5000 szerb esett foglyul és ennél több lelte halálát a harcban és a Szávában, mivel a hidakat tüzeink összebombázták. Az erős Timok-hadosztály egészen megsemmisült.

Szept. 6. A nyolcz napos északi csata után 3 napos szünet kezdődött 5-én. — A vasutak rengeteg orosz foglyot szállítottak. — Belgrád összes erődítései romokban hever. — Maubenge francz' a vár megadta magát. 40.000 franczia katona fogságba esett. Négyszáz ágyú és nagymennyiségű hadianyag a németek kezébe került. A foglyok között 30.000 angol volt.

Szept. 7. A kormány és az ellenzék együttes akciót indított Tisza István elnöklésével a hadbavonult katonák családjainak segélyezésére és a munkanélküliség enyhítése érdekében. A Saint Quentin mellett az angolok ellen kivívott győzelem után elfogottak zsebében egy hadiparancsot találtak, mely az angoloknak azt ajánlja, hogy a küzdelem hevében tüzzenek ki fehér zászlókat, hogy a németeket ezáltal kicsalják fedezeteik mögül s mikor közelednek, löjjeék le őket.

Szept. 8. Lemberg körül a csata megkezdődött. Seregeink a muszkát támadják. — A király Dank lovassági tábornoknak, Auffenberg hadsereg-felügyelőnek a nagyjelentőségű győzelmeik elismerésül a Lipótrend nagykeresztjét adományozta. — Franczia-német ütközet a catalaunumi síkon. A nagy ostromágyuk Páris alatt megdőrdültek.

Berlin, szept. 9. Vilmos császár Wilsonhoz, az Egyesült-Államok elnökéhez a következő táviratot intézte:

Elnök Ur! Kötelességemnek tartom, hogy Önt, mint a humanitás alapelveinek legkiválóbb képviselőjét értesitem arról, hogy csapataim Longwy franczia erőd bevétele után ott ezer és ezer dum-dum-lövedéket találtak, amelyet külön e célra állított állami műhelyben készítettek elő. Ugyanilyen lövedékek találtak elesett és megsebesült katonáknál, valamint többek között angol csapatokból származó foglyoknál. Ön tudja, mily borzalmas kiukat és gyötrelmeket okoznak ezek a golyók és hogy alkalmazásukat a nemzetközi jog ismert alapelvei szigorúan tiltják. Ezért unepélyes protestációt intéztem Önhez intézem az ilyenféle hadviselés ellen, mely ellenségeink eljárása folytán a legbarbárabbá vált, melyet a történelem ismer. Ezt a borzalmas fegyvert nemcsak a katonák alkalmazták, hanem a belga kormány nyíltan batorította és buzdította a polgári lakosságot is a harcra és azt régóta gondosan előkészítette. E guerillaharcokban még nők és papok is követtek el kegyetlenkedéseket, amelyeknek áldozatai sebesült katonák, orvosi személyzet és ápolónők voltak (orvosokat megölték, tábortáborok ellen fegyverharcot intéztek) és amelyek olyanok voltak, hogy tábornokaim végezetül kénytelenek voltak a legszigorubb eszközöket alkalmazni, hogy a bűnösök megbűnhődjenek, hogy a vérszomjas lakosság gyalázatos öldöklésében, a borzalmak további elkövetésében meggátoltassék és az ilyenektől visszariasszassék. Egyes

falvakat, sőt az ősrégi Löwen városát is kénytelenek voltunk önvédelemből és csapataink biztonsága érdekében elpusztítani, utóbbi a szép városháza kivételével. A szívem vérzik, amidőn látom, hogy ily intézkedések váltak elkerülhetetlenekké és ha arra a számtalan ártatlan emberre gondolok, akik fesszüküket, vagyonukat veszítették el ama gonosztevők barbár magatartása következtében.

A pápa egyik első cselekedete az, hogy a hatalmasságokat az emberiség nevében a háboru befejezésére szólítja fel.

A st-quentini csatában a döntő rohammal Eitel Frigyes herczeg nagyszerű hősiességgel harczolt. Amikor a dobos elesett, a herczeg maga vette kezébe a dobot s e kiáltással: **Előre bajtársak, előre!** — az ezred élére állt. A németeket a császári herczeg viselkedése lázas lelkesedéssel töltötte el, ellenállhatatlan erővel vetették magukat az elenségre és kivívták a győzelmet.

Sebesült honvédek között.

Vasárnap delután 2 órától 4 óráig valóságos népvándorlás színhelye volt a Bethlenkollégium. A vidék népe tömegesen kereste fel a sebesült honvédeket, hogy közöttük megtalálja családtagjait, rokonait és ismerőseit, vagy hogy hozzátartozóiról tudakozódják. A sebesülteket ellátták minden jóval és csoportosan vettek körül egy-egy ágyat, hogy hallgassák a benne fekvő honvéd előadását.

A honvédek nagyrésze könnyebb sebesült, kik nemsokára visszamehetnek ezredükhöz. A súlyosabb sebesültek közül is, hála Istennek, többen sokat javultak a gondos ápolás és ellátás alatt.

A honvédek lelkesen beszélnek el az ütközeteket, melyekben részt vettek a leMBERGI vonalon. Különösen a tisztikarok bátorságáról és hősiességéről mondtak el ragyogó példákat.

Egy honvédmester beszéli, hogy egy-egy ütközetük 5—6 órán át szakadatlanul tartott, késő estig is és még éjjel sem volt nyugalomuk, de azért fáradhatatlanoknak érezték magukat. Az oroszok számtalan helyen nyíltan, hanem leshelyből lövöldöztek rájuk, gépfegyverük még fákon is volt elhelyezve. A nagyenyedi zászlóalj egyik kitűnő lövő, vitéz és hős századosáról elragadtatással mondta, hogy két honvéd állott mellette és állandóan töltötte a fegyvert a kezébe, oly vitézül harczolt százada élén, Minden lövése biztos volt és hullott az ellenség előtte.

Egy másik enyedi fiu, kis köpczös honvéd, már jár-kél és alig várja az indulást, hogy rója le a tartozását a muszkának. A jobb lábába kapott előbb lövést, de azt fel se vette bátran állta tovább a tüzet, csak mikor jobb kezének középső ujját felig elvitte a muszkagolyó, hagyta abba a tüzelést. Azt mondja, amint a föld alul bujna elő a muszka, annyi van!

Említésre méltó egy magyarigeni román anyanyelvű honvéd folyékony magyarsággal előadott beszéde. Több kemény harcban vett részt és a jobb vállán kapott golyólövést. Lelekesen beszél el az ütközetet. Azt mondja, amugy igazán elbántak a muszkával, pedig azok tiszter annyian voltak. Szidta a muszkát mint a bokrot és csak segítse az Isten mihamarabb sebe gyógyulását, siet vissza, hogy még kedvére szembe-

szálljon az embertelen muszkával, mert azok még a sebesültekre is lövöldöznek. Ezért emberségre szeretné megtanítani.

Az 50-esektől is van itthon egy sebesült enyedi fiú. Srapnell-ütés érte a mellét, de már jobban érzi magát. Nehéz útközvetük volt, de a mi tüzeink oly kitűnő biztonsággal dolgoztak, hogy mikor a muszkákat hadállásukból hirtelen továbbvetették, méter magasságban állott a muszkák vesztesége. Az oroszok srapnelljeiről nem akarták elhinni, hogy felrobban, mivel legtöbbje egészben furódott a földbe, homokkal lévén megtöltve.

És így számtalan példát lehetne leírni. Honvédeink mindnyájan hazafiai szívük lelkesedésével szólnak a haza védéséről, pedig nagyrésztük családi ember és e pillanatban felednek mindent, csak a hazát nem; vagy éppen talán a hozzátartozóik jutnak eszükbe és értük ég a vágy a reánk zuduló gonosz ellenségtől a hazát megtisztítani... egy szebb jövő lebeg szemük előtt.

Városunk lelkes hölgyei gondos ápolásban részesítik a sebesülteket, jó ellátással, vigasztalással és lelkesítéssel enyhítik sebeiket. Városunk közönsége ágyneműt, alsóruhát, edényt, ételneműt és szivarfeleket juttat a hősöknek páratlan odaadó szívességgel és meleg szeretettel.

Hálás köszönet.

A nagyenyedi vörös kereszt egyesület fiókjának kórházi kiadásai fedezésére készpénzben szívesek voltak adományozni: Ágai László 20 K, Vajua Pista és Mariska 1—1 K, Vichita Gyuri 1 K, Marton Ignác 4 K, dr. Szilády Zoltán 8 K, Sombori András 4 K, Vajua Janka és Erzsébet 3—3 K, Madocs István 10 K, özv. Pogány Jánosné 20 K. A nagyenyedi Kisebítő T-pénztár tisztviselői szeptember havi fizetésük 1 százalékát: 14 K 84 f, özv. Garda Józsefné 20 K, Silberstein Sándor 10 K, Albert Ivánné 25 K, dr. Simon György, 20 K, Lingner Györgyné néh. Weinrich Alfréd ravatalára szánt koszorúk megváltási árában: 71 K, Illyés Gizella igazgatónő gyűjtése 14 K 50 f, özv. Zeyk Józsefné báró Kemény Emma 20 K. Szept. 12-én bezárólag: 270 kor. 34 f. készpénz.

Ezenkívül annyi ágyneműt kaptunk, hogy rögtönzött kórházunkat teljesen berendezhettük. Nagyon sokan fehérműt adományoztak, valamint étel-, ital- és edényneműket. Mindezek reudes jegyzékbe vannak vezetve. Különös elismeréssel emeljük ki a „Hangya” kiváló adományait. Ugy ezért, mint minden egyes adakozónak és lelkes buzgalommal fáradozó ápoló hölgyeinknek igaz halálával mondok köszönetet és kérem a t. közönséget, hogy egyes fejszerelési cikkekkel, pl. lepedőkkel, papucsokkal stb., különösen pénzadományokkal továbbra is támogassanak hazafias kötelességeink teljesítésében.

Nagyenyed, 1914. szeptember 12.

Br. Bánffy Kázmírné, elnök.

HIREK.

— **Erdély kormánybistosa Nagyenyeden.** Dr. Betegh Miklós, a XII-ik hadtest területére kinevezett kormánybiztos, székhelyéről Tordáról f. hó 9-én délelőtt 11 órakor Nagyenyedre érkezett. Itt a kollégiumban elhelyezett tartalék-kórházat megismerve, annak mintaszertű rendje felett a legteljesebb elismerését fejezte ki s egy szersmíud hódolatát azon nemes munkás ág felett, melyet városunk hölgyei a kórház felszerelésében kifejtettek.

— **A Bethlen-kollégium tanítóképző-intézetében** a beiratás 1914. év szeptember 16. és 17-én történik; az iskolai év megnyitása szeptember 18-án, a tanítás megkezdése szeptember 19-én lesz. — A gyakorló-elemi iskolában a tanítás szeptember 7-én megkezdődött. Fejes Áron, igazgató-tanár.

— **Halálozás.** Weinrich Frigyes ág. ev. lelkész és családját súlyos veszteség érte. Alfréd fia 16-ik évében e hó 5-én hosszas betegség után meghalt. Hétfőn temették el nagy részvétellel.

— **A nagyenyedi Kisebítő Takarékpénztár tisztviselői** fizetésük 1 százalékát a háború ideje alatt a helybeli vöröskereszt céljaira ajánlották fel. Elismeréssel közöljük es követendő példaul ajánljuk.

— **Hogy nőnek a hírek?** Jókai „Török világ Magyarországon” cz. regényében van egy kedvesen megírt fejezet erről a témáról. Erdély délnyugati határán betör egy 270 tagu rablóbanda s a zavaros viszonyokat felhasználva garázdálkodik. A hírterjedés utközben 2700, mire Gyulafehérvárra ér, 27.000 török lesz belőle, mely Szeráfin pasa vezérlete alatt egyenesen a fejedelem ellen indul. Valami hasonló dolog történik most is közönségünk körében. A felizgatott képzelet nem elégszik meg a hivatalos táviratok szűkszavú jelentéseivel; sokkal jobban hajlik a tulzások s a képtelenségbe vesző hírek felé. Így lett abból a hírből, hogy egy repülőgépg megjelent Szentpétervár felett, egy rövid felőra alatt Szentpétervár elfoglalása. Így lett ebből a hírből, hogy „Betegh Miklós kormánybiztos autón érkezett meglekinteni a kollégiumi kórházat”, ez a regényes elbeszélés, amíg egyik város végétől a másikig érkezett: Egy súlyosan megsebesült kormánybiztos egyenesen a harcztérrel hoztak autón Nagyenyedre a kollégium kórházába. Ezek ártatlan természetű játékaik a képzeletnek. De vannak olyanok is, melyek rémkepek festenek, bajt, szerencsétlenséget hirdetnek es nyugtalanúságot keltenek. Kerjük közönségünket, hogy az ilyen szájról-szájra terjedő s alapjában mindig gazdátlanul maradó mesekre ne hallgasson. A háború ténye egy magában is elég szerencsétlenség; minek fokozzuk ok nélkül való izgatottsággal?

— **Csendőri szolgálat.** Nagyenyed város területén e hó 3-tól kezdve a csendőrség vette át a külső szolgálatot, mivel a rendőrség nagyrésze bevonult. Az erre vonatkozó hirdetményt a rendőrség kifüggesztette.

— **Tűz.** Szerdán reggel 8 órakor a Baromvásár-utcában Dán Ironim udvarán egy szénaboglya gyult meg es hirtelen lángba borult. A gyorsan kivonult önkéntes tűzoltóság es derék honvédeink a tűz továbbterjedését megakadályozták. A tűzvizsgálatot megejtették.

— **Koszorúmegváltás a Vöröskereszt javára.** A nagyenyedi ág. ev. nőegylet a Weinrich-család iránti részvétből tagjai között gyűjtést indított koszorúmegváltásra. A tagok 71 koronát adakoztak, mely összeget a Vöröskereszt egyesület nagyenyedi fiókjának adták át. A nemes példa követésre méltó.

— **Felelősség nélkül terjesztett hírek.** Nem első ízben figyelmeztetjük a közönséget, hogy a magánértesüléseket ne fogadják készpénz gyanánt es ne adják tovább, mert ennek utóbb igen kellemetlen következményei lehetnek. Vélőnek egyedül a sajtó útján közreadott hivatalos híradásokat tekintheti a közönség; minden egyéb híradást tartózkodással kell fogadnunk. A magyar miniszterelnöki sajsóiroda a legilletékesebb helyről kapja a jelentéseket, a melyek alapján tudósításait közli a sajtóval. — Ugyanígy a főhadiszállásokról érkezett cenzurázott táviratok is teljes hitelt érdemlnek. Ellenben a „mondják” es „ezt mondta, azt mondta” felelősség nélkül kiröpített es tovább adott hírek pusztá mende-mondáknál egyebeknek nem tekintendők. A hazatért sebesültek is csak annyit mondhatnak, ami közvetlen velük történt es saját tapasztalatuk, ha ennél többet mesélnek, azt már csak hallomás után tudhatják. Háborus időben roppant élénk a fantázia, a színezés, tulzás. Nagyon sok olyan hadi dolgot mondanak el megtörtént esemény gyanánt, amelyből egy árva szó sem igaz. A közönség ennek hatása alatt meg nem történt győzelmek fölött lelkesedik es meg nem történt vereségek miatt kétségbeesik. Ezekre az izgalmakra a közönségnek egy csepp szüksége nincs. Teljes nyugalomra s nagy békétűrésre van szükségünk, hogy a nehéz időket, melyekre a mi izgalmainknak semmi hatása sincsenek, főlőleges bajok nélkül átélhesstük. A mendemondák miatt támadt izgalmakon kívül amugy is elég aggodalom nyugtalanítja a kedélyeket. A bécsi rendőrség a minap letartóztatta a bécsi cseh-bank egyik tisztviselőjét, mert hazug híreket terjesztett. Szegeden, Nagybecskerekén is penzbírsággal büntette a rendőrség a hamis es nyugtalanító hírek terjesztőt. — **Követeljük a mi rendőrségünk-től is, hogy erélyesen lépjen fel a városunkban is lézengő hamis es rémes hírek terjesztői ellen.** Az ilyenek talán meg a kemeknél is ártalmasabbak.

— **A csomagforgalom kiterjesztése.** A kereskedelmi miniszter rendeletére kiterjesztették a póstai csomagforgalmat. A csomagszállítást egyelőre további intézkedésig a következőkben állapították meg: A belföldi forgalomban szállíthatók: a szükséges csomagok, a körmöczbányai pénzverő-intézetnek szóló vagy innen eredő ércpénz vagy nemesfém tartalmazó küldemények 50 kilogrammig, az Osztrák-Magyar Bank készpénzküldeményei 50 kilogrammig, az élelmiszert, élesztőt, ércpénzt es papírpénzt tartalmazó csomagok 10 kilogrammig, közgazgatási, kereskedelmi es üzleti nyomtatványok 20 kilogrammig. A Bosznia-Hercegovinával való forgalomban a csomagok sulya 10 kilogrammot, terjedelme a 60 centimétert egy irányban sem haladhatja meg, expressz-csomagok es nyomtatványokat tartalmazó csomagok azonban ki vannak zárva a forgalomból. Ugyanígyen rendelkezés szabályozza a Bécsbe szóló csomagokat. Ausztria többi területére csak Pestmegyéből, továbbá az északnyugati, dunántúli es délnyugati vármegyékéből küldhetők csomagok.

— **A vasuti forgalom kiterjesztése.** A magyar királyi államvasutakon a már közlőteken kívül még a következő vonalokon fog a polgári forgalom felvétetni, illetve a már közlőit vonatokon kívül még a következő polgári menetrend szerinti vonatok helyeztetnek forgalomba a mai naptól: A budapest-arad-tővis-predeál vonalon Budapest—Arad—Tővis—Predeál között a 601. es 604. számú gyorsvonatok, mely gyorsvonatoknak Predeálon közvetlen csatlakozásuk van Bukarestig, illetve Bukarestől. Az Arad es Tővis között már forgalomba helyezett 608., 610., 612., 607., 609. es 611. számú személyvonatok forgalma kiterjesztetik a budapest—arad vonalrészre, miáltal közvetlen vonatösszeköttetés létesül Budapest—Arad—Tővis között.

A budapest nyugati pályaudvar—csepléd—szolnok—predeáli vonalon a Püspökladány—Nagyvárad—Predeál—Bukarest között már forgalomba helyezett 501. és 502. számú gyorsvonatok forgalma kiterjesztetik a Budapest nyugati pályaudvar—csepléd—szolnok—püspökladányi vonalrészre. E vonatok Predeálon közvetlen csatlakozást találnak Bukarest felé és felől. A budapest keleti pályaudvar—szolnok—nagyvárad—predeáli vonalon a Püspökladány és Brassó közötti már forgalomba helyezett 512., 514., 511. és 513. számú személyvonatok forgalma Budapest—Püspökladány között is kiterjesztetik.

A nagyközönség figyelmébe. A haborus helyzetben kötelességünk minden olyan alkalmat felhasználni, mely a közlekedés zavartalan biztosítását előmozdítja. Nem szükséges hangsúlyoznunk a nagyközönség előtt azt, hogy mennyire megkönnyíthetjük a tel. folyamán különben is több gondot és nehézséget okozó közlekedést azzal, ha abba a gyümölcs- és zöldségkonzervek használatát beillesztjük. Most a nevezett termények bőségének idején sok olyan gyümölcs és zöldségféle kálódik el, mely veszendőbe, mely későbbben a legegészségesebb táplálékul szolgálhat. Éppen ezért felhívom a nagyközönség figyelmét ezen körülményre s egyben mihezartás végett tudatom, hogy az összes szakintézmények felszerelésében levő bármely nagyságu és rendszerű valamennyi aszaló készülék átengedtetik a közönség használatára, akképen, hogy azokat első sorban a magánosok, de a lehetőség és a mutatózó szükség szerint esetleg egyes cégek is díjtalanul használatba vehessék és pedig a jelentkező sorrendjében és akként, hogy a konzervaiáshoz szükséges tüzelő és egyéb anyagot a helyszínen az illetők, a kik ezt a kedvezményt igénybe veszik: szolgáltatják át. Érdeklődőknek tájékoztatás és felvilágosítást nyújt a nagyenyedi vinczelleriskola. Putnoky József, m. kir. gazd. felügyelő.

Hadba induló katonáink részére adakoztak: a) kalácsot és süteményt: özv. Asztalos Jánosné, Asztalos Rezsőné, Ágai Lászlóné, özv. dr. Aczel Béláné, Abod Lajosné, dr. Ács Jenőné, Bedő Károly, Benkő István, Bedő Dénes, Barabas Lajosné, Balazs Gergelyné, Bakcsi Ádám, Bíró Józsefné, Benjamin Józsefné, özv. Benedek Károlyné, Balla Béláné, Faranyai Károlyné, Bőjthe Zsigmondné, Barcsay Albertné, Bárdó Bámfy Ferencné, dr. Bekéssy Ferencné, Bodrogi Jánosné, lovag Csajkovszky Jenőné, Cseh Károlyné, Donogány Jakabné, Dancs Sámuelné, Dombrovskai Albertné, Erdős Tivadar, Elekes Károly, Fúzi Katinka, Fischer Jakab, özv. Farkas Gézáné, Fövényess Bertalan, Fejes Áronné, Fesztinger David, Fenichel Lázár, dr. Fülöp Ferencné, Farkas Sámuel, Graef János, Gallubich Gyula, Göllner Árpádné, Gerendi Gusztávné, Graef Jenő, özv. Grünfeld Hermanné, Gálffy János, Hegedüs Ferencné, Horváth Pálné, Hankesz Józsefné, Izrael Adófné, dr. Jeney Elekne, dr. Inczedy-Jaksman Ödönne, Jancsó Sándorné, Jakab Károlyné, Incze Istvánné, Kunsch Antalné, Kósa Ödön, Kerekes Mihályné, özv. Kovács Elekne, dr. Kerekes Gyuláné, Kovács Gáspárné, Király Béláné, Kerekes István, Králik Vilmosné, özv. Kovács Józsefné, Kaló Kálmán, Komáromi Sándorné, Lázár Károlyné, Majer József, Málnási Károly, dr. Müller Zoltánné, Mátyás Sándorné, dr. Müller Gézáné, Molnár Gyuláné, özv. Müller Mihályné, dr. Müller Jenőné, Nehéz Jánosné, Nagy Pálné, dr. Nagy Albert, Naftali Adolf, dr. Pap Emil, özv. Pap Gézáné, Papp Jánosné, Pap Aurélné, Reinbold Olivérné, Révész Kálmán, Ravay N. Gyula, dr. Sziládi Zoltánné, Scheidel József, Szabó Lázár, Sándor Jenőné, Székelyhid Jánosné, Sándor István, Rohay Lászlóné, dr. Reich Beláné, Szöllösi Fe-

rencz, Szöllösi Sándor, Szeidl József, Sándor Miklósné, Schuller Viktorné, Székely Jánosné, Z. Szócs Istvánné, Szigeti Jánosné, Sándor János, Tángel József, Telegdi Károly, Telegdi Árpád, Telegdi István, Török Bertalané, Toronyi Gyula, Török Györgyné, Ungerpek Miklós, özv. Újvári Imréné, Uray Lászlóné, Will Károlyné, Vasarhelyi Kristina, Winkler Jánosné, Varró Róza, Veres Gaborné, Varró Ferencné, özv. Veres Miklósné, Vinczeuti Lajosné, özv. Wagner Józsefné, Zeyk Danielné, Zsigmond Beláné, Weber Beláné, özv. Salamon Józsefné.

b) Ké s z p é n z t a d t a k: Klemm Pál 4.—, Fekete Mihályné 2.—, Schuller Viktorné 5.—, Hegyi Jánosné 4.—, Bartók Gáborné 3.—, Szergey Jánosné 1.—, Horváth Józsefné 2.—, Papp Gézáné 2.—, Joós Lajosné 2.—, özv. Lázár Károlyné 2.—, özv. Cirner Józsefné 2.—, Ráskai Beláné 1.—, Csernátóti Jenőné 4.—, Szász Józsefné 10.—, Márton Ignácné 2.—, Wohner Rudolf 4.—, Polánek János 1.—, Horváth Kálmán 1.—, Mátyás Lajosné 2.—, Gál Samu 1.—, Müller Jánosné 2.—, Kun Gyuláné 3.—, Sombori András 3.—, Mester Józsefné 2.—, Silmán Nándorné 2.—, Paulini Rezsőné 1.—, Gazdag Aladárné 1.—, Bajza 2.—, Pistuka —20, Szőke István 1.—, Klein S. —50, Erdélyi Ernőné 1.—, Rapaport Henrikné 2.—, özv. Nagy Lajosné 2.—, Czákóné 1.—, Sándor Józsefné 2.—, dr. Farnos Árpád 4.—, Wedel József 1.—, Wohner Rudolfné 2.—, Nagy József —50, Keresztes Nagy Imre 5.—, Magyar Agnes 1.—, Zalányi Farkasné 4.—, Kis Jenőné 4.—, Domsa Ignác 2.—, dr. Farnos Dezső 4.—.

c) H u s n e m t e k e t a d t a k: Berkovits Beláné, özv. Benedek Sámuelné, Incze István.

d) C i g a r e t t a k a t a d t a k: Rada György, Hegedüs Ferencné, özv. Lázár Adófné, Hartman Salamon, Kohn Ignác, Lázár Róbert, Graef Jánosné, Barcsay Albertné, Schoppelt és Bauer, Bebert Beláné, Majer Józsefné, dr. Nagy Albert, Szotyori Jánosné, Bekéssy Ferencné, Puszkás József, Balla István és neje, özv. Keresztes Józsefné. Multikori elszámolásban nem közöltetett Duna Péter 4 kor. 50 fill. készpénz adománya, a mit a Polgármester úr kezéhez szolgáltatott be. Az elszámolás részletezése megtekinthető a városi főjegyzői irodában.

A harcba ment honvédeink megvendégelésére ajándékoztak süteményeket: Albert Iván, Angyal Mátyás, dr. Asztalos Kálmán, Balazs Gergelyné, Bartók Gáborné, özv. Benedek Simonné, Bőjthe Zsigmondné, Barabas Károlyné, báró Bámfy Ferenc, özv. dr. Bekéssy Ferencné, Baranyai Károlyné, Barcsay Albertné, Belházy Gyuláné, özv. Berde Sándorné, özv. Benedek Gáborné, Bodroghi Jánosné, Cirner Józsefné, Cirner Akosné, Cirner Ödönne, dr. Dobozy Vilmosné, Dóczy Ferencné, Derzsy Edéné, Dezső Zsigmond, dr. Erdős Jenőné, Eiler Bernátné, Fúzi Katinka, Fenichel Lázárné, Fogarasi Albert, dr. Fülöp Ferencné, Farkas Sámuelné, Folbert Tamás, Fenichel Mór, Polyovich Sándorné, dr. Farnos Árpádné, dr. Farnos Dezső, Fejes Áronné, Felmeri Sándorné, Göllner Árpádné, Gálffy Jánosné, dr. Garda Kálmáné, Gánya Jánosné, Hegedüs Zsigmondné, Hegyi Jánosné, Horváth Pálné, Herzsenyi Árpádné, Hegedüs Ferencné, dr. Inczedy-Jaksman Ödönne, Incze Miklósné, dr. Ikrick Arnódné, Jakab Károlyné, dr. Jeney Elekne, Jovian Jenőné, Jancsó Sándorné, Kolosy Jenőné, Kovács Józsefné, Kunsch Antalné, özv. Kovács Gyuláné, özv. Kovács Mihályné, Karuai Árpád, Kohn Izsák, özv. Keresztes Józsefné, Lászlófi Józsefné, Löbl Jánosné, ifj. Lázár Károlyné, Lázár Istvánné, Málnási Károlyné, Mátyás Mihályné, Mátyás Sándorné, Mátyás Lajosné, Mész Jánosné, dr. Müller Jenőné, özv. Müller Mihályné, dr. Müller Zoltánné, Molnár Gyuláné, Molnár Károlyné, Málnási Lajos, Major János, dr. Müller Jenő, dr. Magyar Ferenc, Márton Ignác, Nehéz Jánosné, Naftali Adolf, özv. Nagy Károlyné, Papp Jánosné, Papp Aurélné, dr. Pap Emil, Racz Simonné, Reinbold Olivérné, Rada György, Ráskai Beláné, Reinbold Beláné, Sándor Jenőné, Salgó Dezsőné, Sass Albertné, özv. Sebestyén Sándorné, Schuller Viktorné,

Sass Károlyné, Silberstein Sándorné, Sebesy Emilia, Sándor Istvánné, özv. Seimann Józsefné, Sándor János, Sándor István, Szabó Istvánné, Szász Józsefné, Szigeti Jánosné, dr. Szilády Zoltánné, Szűcs Elemérné, Szöllösi Sándorné, Szöllösi Ferencné, özv. dr. Szaniszló Albertné, Szöllösi S. né, Szöllösi Ferencné, Telegdi Károly, Telegdi Árpád családja (mint gyűjtés eredményét, miről külön elszámolás közöltetik), Török Györgyné, Tángel Józsefné, Török Bertalané, Telegdi Károlyné, özv. Török Györgyné, Ungerpek Miklósné, Uray Lászlóné, Varró Ferencné, Varró Róza, Vermesi Árpádné, Vinczeuti Lajosné, Weinrich Frigyesné, Winkler Jánosné, dr. Winkler Albertné, Zeyk Danielné, Zavaros Jenőné.

C z u k o r k á k a t é s h u s n e m t e k e t a d t a k: Balla Istvánné cukorka, Hegedüs Ferencné 1 rud szalámi, Várdi Géza 1 rud szalámi, Hangya 120 kiló szalonna.

B o r t a t i s z t i k a r s z á m á r a: Szőlőbirtokosok piucegazdasága 2 liter.

C z i g a r e t t á k a t é s s z i v a r o k a t: Ács Endréné, Bakó Károlyné, báró Bámfy Ferencné, Balla Istvánné, Bartha Zsigmondné, Balázs Gergelyné, Balla Béla, Czirner László, Cirner Ödönne, Dóczy Ferencné, Elekes Károlyné, Fogarasi Beláné, Gálffy János, Göllner Árpádné.

Az Agrár takarékpénztár részvénytársaság Marosvásárhelyt értesíti ügyfeleit, hogy úgy a központban mint a nagyenyedi fiókintézetnél a moratorium tartama alatt is elfogad betéteket könyvecskére és folyó számlára előnyös kamatozás mellett és azokat a moratorium alatt is megállapodás szerint fizeti vissza. 270 4—

ÉRTESÍTÉS.

Az Első Magyar Általános Biztosító r.-t. nagyenyedi ügynöksége értesíti az igen tisztelt feleket, hogy **az összes itt levő és f. év július hó végéig esedékesé vált értékeket a gyulafehérvári főügynökség bekérte.** Ezen értékeket a mennyiben azok az előirt várokozási időt meg nem haladták, a pénz beküldése mellett a gyulafehérvári főügynökség szolgáltatja ki. A f. év augusztus 1-től a nagyenyedi ügynökségnek beszédés végett küldött és küldendő értékek a lejárati napjától számítva csak **40 napig** lesznek az enyedi ügynökségnél visszatartva, mely idő alatt a felek a nyugtákat **Földes Ede könyvkereskedésében** kiválthatják.

Az Első Magyar Ált. Bizt. r.-t. nagyenyedi ügynöksége.

Szám 6660—1914. közig.

Hirdetmény.

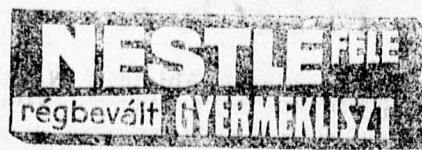
A polgári leányiskola átköltözése folytán az állami elemi leányiskola földszinti részén felszabadult helyiségek, melyek **üzlethelyiségeknek** felette alkalmasak, **f. év szeptember hó 17-én** d. e. 10 órakor a városháza tanács-termében nyilvános árverésen bérbeadtnak. Árverési feltételek a hivatalos órák alatt, a városi kiadchivatalban betekintheők.

Városi Tanács.

Nagyenyed, 1914. szeptember hó 11.

273 1—1

Sándor Jenő, polgármester

Próbadobozokat, valamint orvosi rőpiratot a gyermeknevelésről díjtalanul küld a **HENRI NESTLÉ** cég WIEN, I., Biberstrasse. 116 P. 130